

ЕВРОПЕЙСКИ ИЗБОРИ

6 – 9 ЮНИ 2024 Г.

УЧЕБНИ
МАТЕРИАЛИ

#ИЗПОЛЗВАЙ
ГЛАСА СИ
EVROPEISKI-IZBORI.EU

© Европейски съюз, 2024 г.

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Снимки и илюстрации: © Европейски парламент, gettyimages

Изготвени от Отдела за младежта, Генерална дирекция за комуникация, Европейски парламент

За връзка: youth@europarl.europa.eu

СЪДЪРЖАНИЕ

ЦЕЛ НА МАТЕРИАЛИТЕ	3
СТРУКТУРА.....	3
ДИАЛОГЪТ Е ОТ КЛЮЧОВО ЗНАЧЕНИЕ.....	3
МОДУЛ 1 ЗАЩО ДА ГЛАСУВАМЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗБОРИ ПРЕЗ 2024 Г.?	5
МОДУЛ 2 ДЕЗИНФОРМАЦИЯ.....	9
МОДУЛ 3 КАКВО Е ВЛИЯНИЕТО НА ЕС В МОЯ ЖИВОТ?	13
МОДУЛ 4 КАКВА Е РОЛЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ?	17
МОДУЛ 5 КАК ДА СТАНЕМ АКТИВНИ ЕВРОПЕЙСКИ ГРАЖДАНИ	21
МОДУЛ 6 МЛАДИТЕ ХОРА В ДЕЙСТВИЕ	25

ЦЕЛ НА МАТЕРИАЛИТЕ

Целта на настоящите материали е да осигурят лесен **достъп до образователни ресурси**, които да Ви помогнат да обясните на младите хора ползите от Европейския съюз, ролята на Европейския парламент, както и това колко **е важно да се гласува на европейските избори**.

СТРУКТУРА

Материалите са групирани в **6 модула**. Всеки модул се състои от 4 части: въведение в темата; оградени в синьо насочващи въпроси, които може да използвате, за да започнете разговор с младите хора; списък с образователни ресурси за разгръщане на този разговор; и кратка проверка на знанията. До всеки ресурс е посочено колко време отнема.

ДИАЛОГЪТ Е ОТ КЛЮЧОВО ЗНАЧЕНИЕ

Предложените тук ресурси може да се комбинират по различни начини, така че да се даде свобода на младите хора **да се изкажат, да представят идея или да зададат въпрос**.

При подготовката на дискусиата е най-добре да започнете от темите, които ги вълнуват. Добре е също така да помислите какво **конкретно** биха могли да направят те след дискусиата, като например да се регистрират на уебсайта за европейските избори, за да получат напомняне за гласуване, да се присъединят към общността zaednoza.eu, да разговарят за изборите със семейството и приятелите си и др. (вж. също модул 6 — *Младите хора в действие*).

Струва си да се обмислят формати, които позволяват участие на младите хора, така че работата с тях да бъде ефективна, да им дава възможност да действат сами и да има дълготрайно въздействие.

- ▶ Може да **организирате дискусията в кръг**, така че всички да могат да се виждат и да се чувстват равнопоставени. Прочетете повече за заниманията в кръг (*само на английски език*) в класната стая или потърсете в интернет примери за използването на този вид занимания.
- ▶ Може да **използвате методологията на World Café**, за да организирате семинари. Научете повече за World Café (*само на английски език*).
- ▶ Представете резултатите от семинара, като използвате техники за графично записване.
- ▶ Широк набор от инструменти за неформално образование може да намерите на уебсайта на SALTO-YOUTH, европейска мрежа от ресурсни центрове, работещи в приоритетни за ЕС области, засягащи младежта.

Изтеглете цифровата версия на този набор от материали, за да имате достъп до всички полезни връзки, налични в публикацията.

МОДУЛ 1

ЗАЩО ДА ГЛАСУВАМЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗБОРИ ПРЕЗ 2024 Г.?

Европейските избори ще се състоят между 6 и 9 юни 2024 г.¹ Те се провеждат на всеки 5 години от 1979 г. насам и са най-голямото транснационално демократично събитие в света — единственият пример за това как граждани от 27 различни държави избират заедно своите представители за един общ парламент.

Винаги е важно да се гласува, било то на местно, национално или европейско ниво. Това е отлична възможност за гражданите да изразят мнението си по темите, които ги интересуват. Европейските избори не са референдум за ЕС; те са като националните избори — както при тях, така и при европейските надпреварата е между различни гледни точки и предложения. Затова колкото повече хора гласуват, толкова повече различни гледни точки също ще бъдат представени в предстоящия Европейски парламент, за да се гарантира, че разискванията в Парламента отразяват всички мнения в нашите европейски общества.

Подобно на националните избори, изборите за Европейски парламент са важни по две основни причини:

- ▶ **Решенията на Европейския парламент имат пряко и реално въздействие върху живота на всички** (вж. модул 3 — *Какво е влиянието на ЕС в моя живот?*). Всички тези решения започват с гласуване. Би могло да се каже, че тези, които не гласуват, живеят по чужда воля и решения — и, да, в демокрация, избрана от някой друг.
- ▶ **Демокрацията никога не трябва да се приема за даденост.** Изграждането ѝ е колективно постижение, а поддържането ѝ силна е обща отговорност на всички ни. Демокрацията също така никога не бива да се приема като нещо завършено. Тя винаги може да бъде подобрена. Колкото повече хора гласуват, толкова по-силна става демокрацията ни.

Бъдещето на европейския проект зависи от младите хора, тяхната готовност да възприемат европейска идентичност и активното им участие в европейския политически процес (вж. модул 5 — *Как да станем активни европейски граждани*).

Гласуването като форма на политическа ангажираност е от жизненоважно значение и **си заслужава да се поговори с младите хора защо е важно да се гласува.**

---

1. На уебсайта за [европейските избори](#) ще намерите всички правила, които трябва да знаете, за да гласувате във Вашата страна на произход или пребиваване.

Младите хора може да кажат, че **искат** да гласуват, защото:

- ▶ **Искат да отстояват демокрацията:** Демокрацията започва с хората: те стартират процеса, като гласуват на изборите за Европейски парламент, чиито решения впоследствие оказват влияние върху живота им. Ако хората не гласуват, те не могат да участват в определянето на бъдещето; нещо повече, парламентарната демокрация в Съюза отслабва, а ценностите ѝ губят значението си. Европейският парламент непрекъснато работи за подобряване на демократичните права и зачитане на ценностите на ЕС, като например мира, свободата, принципите на правовата държава, правата на малцинствата и равенството между половете.
- ▶ **Законите на ЕС оказват пряко въздействие върху всекидневния живот:** Европейският парламент приема закони, които засягат пряко 447 милиона души в ЕС (баланс между половете, климат, единен пазар и др.) (вж. модул 3 — *Какво е влиянието на ЕС в моя живот?*). Гласът на младите хора ще реши кои членове на Европейския парламент ще ги представляват при изготвянето на нови закони и ще повлияят на избора на Европейската комисия. Решенията, които ще се вземат, ще определят ежедневието не само на младите хора, но и това на много други.
- ▶ **Искат да се справят с глобалните предизвикателства**, които ги заобикалят (изменение на климата, обществено здраве, икономика и работни места, сигурност и мир и др.) и които никоя страна от ЕС не може да разреши самостоятелно. Те искат да използват своя глас, за да определят посоката, в която ЕС следва да поеме по отношение на тези предизвикателства.

Младите хора може да кажат, че **не искат** да гласуват, защото:

- ▶ **Не знаят за кого да гласуват.** Насърчете ги да разберат, като прочетат в интернет обръщенията и програмите на политическите партии, като разговарят с близките си или като посетят уебсайта elections.europa.eu, за да научат повече за политическите групи в Европейския парламент и за идеите, които те отстояват.
- ▶ **Мислят, че политиката е мръсна работа и не искат да имат нищо общо с нея.** Обяснете им, че политиката е не само предизборна кампания и борба между политиките. Тя е и дебат за изменението на климата, за устойчивата икономика, енергийните източници, бъдещето на труда, минималните работни заплати, както и за политиките, които ще бъдат подкрепени чрез бюджета на ЕС.
- ▶ **Участието в избори им се струва тежка задача.** Наблегнете на това, че гласуването ще отнеме само *няколко минути* от живота им, който продължава средно 80 години!
- ▶ **Не се интересуват от политика.** Попитайте ги дали се интересуват от бъдещето на близките си, от собственото си бъдеще и от това на планетата? Ако отговорът е положителен, те всъщност се интересуват от политика.
- ▶ **Не вярват, че гласът им е от значение.** Оспорете това тяхно вярване! Всеки глас е от значение за всеки едни избори — местни, парламентарни или президентски. На референдума за Брексит или президентските избори в САЩ например разликата между вариантите/кандидатите беше едва 2—4 процентни пункта. Просто вземете случая с Брексит: броят на гласувалите млади хора на този референдум беше значително по-малък от този на по-възрастните и така, за ужас на младите, беше избран вариантът за напускане на ЕС. Това показва, че всеки един глас може да обърне резултата.

НАСОЧВАЩИ ВЪПРОСИ:

- ▶ Кога за първи път гласувахте и защо? Кога ще бъде следващата възможност да гласувате? Как бихте насърчили приятелите си да гласуват?
- ▶ В миналото не всички са могли да гласуват: в Европа например жените са придобили правото си на глас в различни моменти от 1906 г. до 1974 г., а до 1970-те години възрастта за гласуване е била 21 години, а не 18. Това кой може да гласува е въпрос на социална договореност, която се променя с течение на времето. В Гърция възрастта за гласуване беше намалена на 17 години за предстоящите европейски избори, а в четири други държави (Белгия, Германия, Малта и Австрия) я намалиха на 16 години. Смятате ли, че тя трябва да се понижи във всички държави членки и защо?
- ▶ Какво въздействие имат върху обществото случаите, при които част от населението е изключено от гласуването или когато хората не могат да изразят мнението си свободно? Как влияе това по-специално на правата и представителството?
- ▶ Какви са предизвикателствата, които никоя страна от ЕС не може да реши самостоятелно?

ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ:

- ▶ <https://elections.europa.eu>: В кратки едноминутни видеа на уебсайта за европейските изборите се обяснява как протичат те и се дава цялата необходима информация за това как да гласувате. Уебсайтът дава възможност да се абонирате, за да получите напомняне да гласувате. На него ще бъдат отразени и резултатите от изборите. (10 минути)
- ▶ zaednoza.eu е общност от хора, които ги е грижа за демокрацията и искат да ѝ придадат истински смисъл с приближаването на следващите европейски избори. Тя свързва хора от цяла Европа и им дава възможност да се срещат, да споделят знания и да придобиват нови умения, като същевременно насърчават другите да гласуват през 2024 г. За да участвате и Вие, регистрирайте се заедно с младите хора покрай Вас. (5–45 минути)
- ▶ [Педагогическо помагало „Искусство и демокрация“](#): В „Искусство и демокрация“ се разглежда темата за демокрацията и демократичните ценности посредством произведенията на съвременни европейски творци. Помагалото предлага модул за обучение, основано на естетическото възприятие и преживяванията, който може да се адаптира според нуждите на учебния процес. (15–60 минути)

ПРОВЕРКА НА ЗНАНИЯТА

- 1. Кога ще се проведат изборите за Европейски парламент?**
  - a. 6—9 юни 2024 г. (променете според датата, определена за Вашата страна)
  - b. на 9 май, тъй като тогава е Денят на Европа
  - c. само през 2025 г.
  - d. датата все още не е определена

- 2. Европейските избори се провеждат на всеки:**
  - a. 5 години
  - b. 2 години
  - c. 7 години
  - d. 4 години

- 3. В условията на демокрация:**
  - a. хората могат свободно да изразяват мнение
  - b. решенията не се вземат само от един човек
  - c. хората могат да оспорват решенията, с които не са съгласни
  - d. всички от посочените

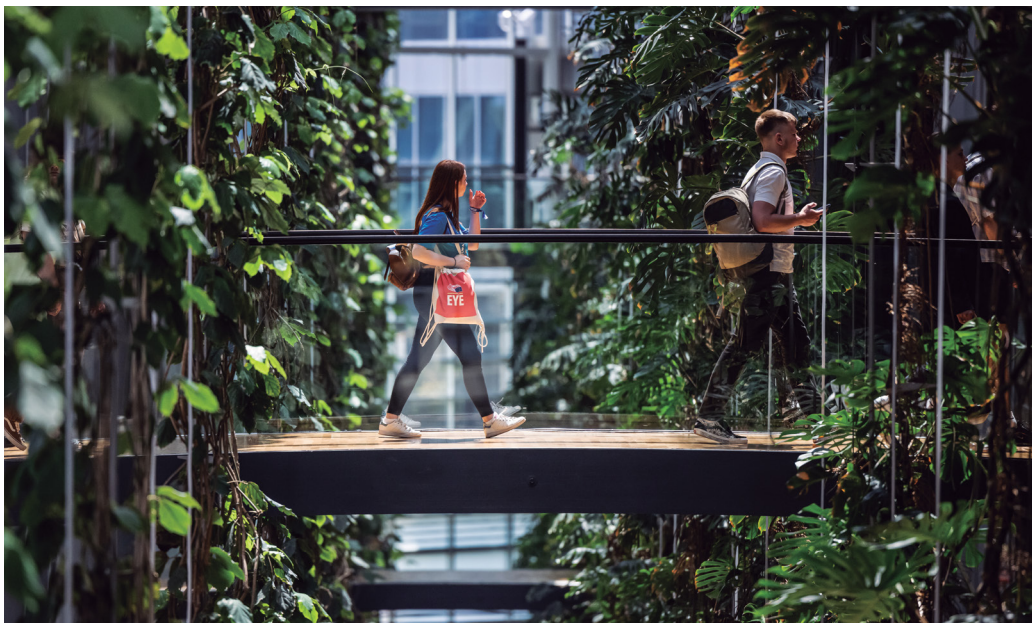
МОДУЛ 2

ДЕЗИНФОРМАЦИЯ

Мнозинството млади хора днес преглеждат новините през социалните медии, онлайн платформите и чрез преки съобщения. Тази нова форма на осведомяване обаче може да бъде и портал за нахлуване на дезинформация. Неверните слухове, полуистините и преднамерените лъжи, предназначени да заблудят хората, винаги ги е имало. Широкото използване на социалните медии обаче влоши положението. **Тези, които създават и разпространяват дезинформация, правят това, за да мамат и манипулират хората за политически или икономически цели.** Те прокарват манипулираното си съдържание чрез:

- ▶ **ботове:** автоматизирани потребителски профили, които реагират на съдържание в интернет и често се представят за реален човек;
- ▶ **тролове:** хора, чиято задача е да прокарват определени послания, да внасят смут в онлайн дискусиата, да отклоняват вниманието от нея или да нагрубават участващите в нея;
- ▶ обикновени граждани, които, подбудени например от своя гняв или страхове по дадена тема, харесват или споделят съответно съдържание; проучванията сочат, че подобно **манипулирано съдържание има тенденцията да се разпространява много по-бързо от действителното и надеждно съдържание.**

В същото време техниките за привличане на вниманието на хората, за объркването или подвеждането им се усъвършенстват все повече. Манипулирани видеа, снимки и звукозаписи, създадени чрез изкуствен интелект, или т.нар. **deep fakes (дълбоки фалшификати)**, имат за цел например да внушат на зрителите или слушателите, че дадени хора са казали или направили нещо, които те всъщност не са казали или направили.

Понякога дезинформаторите се стремят да засилят разделението и да поляризират дискусията. Те се възползват от страховете на хората, за да настроят една срещу друга различни групи и да направят демократичния дебат невъзможен. Подкопавайки доверието в медиите и в институциите и между хората, **дезинформацията поставя под въпрос демокрациите и ги дестабилизира**. Ето защо предприемането на действия срещу дезинформацията е от жизненоважно значение за опазването на демокрацията.

ЕС се отнася сериозно към предизвикателството на дезинформацията. Европейският парламент прие нови закони за борба с дезинформацията, като например [Законодателния акт за цифровите услуги](#), за да регулира онлайн пространството и да ограничи разпространението на дезинформация.

Всеки може да допринесе за борбата с дезинформацията, като:

- ▶ се запознае с темата;
- ▶ познава инструментите и техниките, използвани за заблуждаване на хората;
- ▶ поспре и помисли два пъти, преди да хареса или сподели съдържание, намерено онлайн;
- ▶ сподели тези знания с приятелите и семейството си.

НАСОЧВАЩИ ВЪПРОСИ

- ▶ Какво представлява дезинформацията? Защо тя е проблем — за Вас като граждани, за обществото и за демокрацията?
- ▶ По какъв начин дезинформацията може да повлияе на изборите?
- ▶ Какви действия се предприемат в ЕС и в нашата страна за справяне с дезинформацията? Кой участва в тези действия — правителството, гражданското общество, медиите, проверителите на факти? Разберете кой се занимава активно с въпроса в нашата страна.
- ▶ Как да разпознаете дезинформацията? Какви са знаците, които трябва да търсите?
- ▶ Как можете да помогнете да се ограничи разпространението на дезинформация?
- ▶ Какво трябва да направите, ако откриете дезинформация?

ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ:

- ▶ [Компас „Как да разпознаем фалшивите новини“](#) — [практическо ръководство от Европейския парламент](#) за разпознаване на дезинформация в 8 стъпки. (10 минути)
- ▶ [Образователните материали „Демокрацията на ЕС в действие“](#) включват упражнение по медийна грамотност, което учи младите хора как да идентифицират потенциално манипулативно съдържание и им дава възможност да обсъдят как да не се поддават на такова съдържание. (55 минути)
- ▶ [Да разпознаваме и да се борим с дезинформацията](#) — този набор от инструменти от Европейската комисия се състои от презентация в PowerPoint (която може да се редактира и включва примери от реалния живот и упражнения в група) и книжка с инструкции за учителите. (45–100 минути)
- ▶ [Насоки за учителите и преподавателите за справяне с дезинформацията и насърчаване на цифровата грамотност чрез образование и обучение](#). Тези насоки на Европейската комисия включват практически съвети, планове за дейности, тематична информация и предупредителни бележки, предложени въз основа на това какво е ефективно по отношение на цифровата грамотност и образованието и обучението. (до 45 минути на дейност)
- ▶ [Центрове на Европейската обсерватория за цифрови медии](#) — тези центрове са разположени във всички страни от ЕС и също така организират дейности за медийна грамотност на национално или многонационално равнище;
- ▶ Уебсайтът [EUvsDisinfo](#) се управлява от Европейската служба за външна дейност, за да разобличава прокремълската дезинформация и пропаганда. Той включва учебна платформа с полезни инструменти, игри, подкастове и други ресурси за изграждане или укрепване на устойчивостта срещу дезинформацията (достъпна само на 13 езика, сред които и следните езици на ЕС: испански, немски, английски, френски, италиански, полски и румънски).

Достъп до всички ресурси

ПРОВЕРКА НА ЗНАНИЯТА

1. **Дезинформацията представлява невярно или подвеждащо съдържание, което:**
  - a. се разпространява с намерението да заблуждава
  - b. се разпространява с цел получаване на икономическа или политическа изгода
  - c. може да причини вреди на обществото
  - d. всички от посочените

2. **Каква част от гражданите на ЕС смятат, че са били изложени на дезинформация поне в някои случаи за последните седем дни?²**
  - a. 61%
  - b. 71%
  - c. 81%
  - d. 45%

3. **Какво можете да направите срещу дезинформацията?**
  - a. спрете да се информирате
  - b. харесвайте или споделяйте възможно най-бързо информация, която намирате онлайн, за да не Ви повлияе лошо
  - c. бъдете запознати с инструментите и техниките, с които се опитват да Ви заблуждават
  - d. никое от посочените

---

2. [Проучване на Евробарометър от 2022 г.](#) за медиите и новините (април—май 2022 г.) — резултатът включва отговорите „понякога“, „често“ и „много често“)

МОДУЛ 3

КАКВО Е ВЛИЯНИЕТО НА ЕС В МОЯ ЖИВОТ?

Понякога може да е трудно да осъзнаем колко много хора са засегнати от резултатите от европейските избори. Но през последните години става ясно отново и отново как решенията на Европейския парламент засягат пряко всички: големите държави и малките общности, мощните дружества и младите стартиращи предприятия, големия свят и най-малкото село. **Законодателството на ЕС разглежда въпроси, които са от значение за повечето от нас:** околна среда, сигурност, миграция, социални политики, права на потребителите, икономика, принципи на правовата държава и много други. **Днес всяка важна национална тема има и европейски аспект.**

Държавите от ЕС постепенно прехвърлиха правомощия и отговорности на Европейския съюз за вземането на решения в много области, в които влиянието им при преговори става много по-голямо, когато работят заедно. Следователно **около 70 % от цялото национално законодателство се определя на равнището на ЕС**, а Европейският парламент е съзаконодател, който защитава интересите на европейските граждани.

Ето примери за различни области, обхванати от правото на ЕС и претърпели промени благодарение на Парламента през последния му мандат:

- ▶ свобода на движение — възможности за пътуване, учене и работа в чужбина
  - по-голям бюджет за [програма „Еразъм+“](#);
  - инициатива за пътуване [DiscoverEU](#);
  - [безплатен роуминг](#) в чужбина;

- ▶ икономика и работни места
  - общи стандарти за достойни [минимални работни заплати](#) във всички държави от ЕС до 2024 г.;
  - равни права и възможности за жените ([работни заплати](#) и [управленски позиции](#));

- ▶ политика в областта на климата, възстановяване на природата, чист въздух (всичко онова, което не може просто да „спре“ на държавната граница)
  - ясни цели за постигане на [неутралност по отношение на климата до 2050 г.](#);
  - [универсално зарядно устройство](#) с порт USB от тип C за телефони, преносими компютри и други малки електронни устройства;

- ▶ демократични ценности като свободата на мисълта или словото
  - набор от правила и принципи за [социалните медии](#) или [изкуствения интелект](#).

НАСОЧВАЩИ ВЪПРОСИ

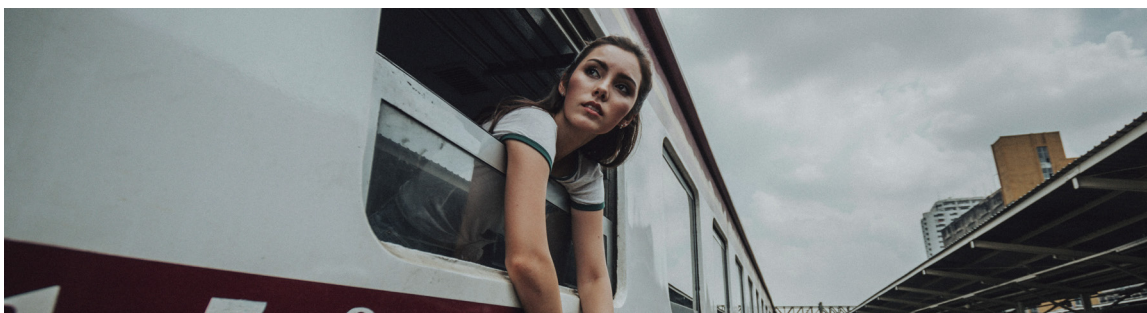
- ▶ В кои области от живота Ви предприема действия Европейският съюз? Имате ли конкретни, близки до Вас примери за въздействието на ЕС върху Вашия живот?
- ▶ Ако нямаше ЕС, какво от придобитото благодарение на него щеше да Ви липсва най-много? Какво не достига все още и би трябвало да бъде разгледано от следващите членове на Европейския парламент?
- ▶ ЕС средно струва по-малко от 1 евро на ден на човек. Какво бихте могли да направите заедно с приятелите си, ако всички дарите по едно евро? За какво да бъде изразходван бюджетът на Европейския съюз?

ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ:

- ▶ На [YouTube канала на Европейския парламент](#) има двуминутни видеа за действията на ЕС по теми като изменението на климата, правата на човека, здравето, или икономиката. *(до 5 минути)*
- ▶ [Хронология: напредъкът в ЕС в борбата за права на жените \(двуминутно видео\)](#) Следва списък на действията, предприети от ЕП до 2021 г. за подобряване на равенството между половете. *(15 минути)*
- ▶ [Образователният инструмент „Европа в училище — Активни уроци за Европейския съюз“](#) включва игра „ЕС в нашето ежедневие“ с конкретни примери от законодателството на ЕС. *(20 минути)*
- ▶ Уебсайтът [„Какво прави Европа за мен“](#) представя в по една страница конкретни примери на това какво е направила Европа, които може да разгледате по региони, области на живота и на политиката. *(15–60 минути)*

Достъп до всички ресурси

ПРОВЕРКА НА ЗНАНИЯТА

1. ЕС възнамерява да постигне неутралност по отношение на климата до:

- a. 2030
- b. 2050
- c. 2040
- d. никое от посочените

2. Когато пътувам в ЕС, мога

- a. да използвам телефона си, без да плащам допълнителни такси
- b. да получавам медицински грижи при същите условия, както местните лица
- c. да получа безплатна карта за пътуване и отстъпки в местни обекти, ако съм на 18 години
- d. всички от посочените

3. Две от четирите твърдения относно програмата „Еразъм +“ са верни

- a. Тя помага на младите хора да учат в собствената си страна.
- b. Тя е само за студенти и не включва други форми на обучение.
- c. Тя предоставя възможности за партньорства между училища, университети и организации от други държави от ЕС.
- d. Тя обхваща области като социалните грижи, околната среда, културата, младежта, спорта и сътрудничеството за развитие.

МОДУЛ 4

КАКВА Е РОЛЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ?

Виртуална ролева игра

Европейският парламент е единственият пряко избран орган на ЕС. На всеки 5 години **450 милиона гласоподаватели от Европа** избират членовете на Европейския парламент, които да ги представляват. Членовете работят от тяхно име, като обсъждат, оформят и приемат закони по въпроси от основно значение за ежедневието на хората. Парламентът:

- ▶ защитава свободата, равенството и принципите на правовата държава в целия ЕС;
- ▶ насърчава демокрацията, честните избори и правата на човека по целия свят;
- ▶ избира председателя на Европейската комисия и гарантира, че институциите на ЕС вършат работата си добре;
- ▶ контролира как се изразходват средствата на ЕС, като взема решения съвместно с държавите членки относно бюджета на Съюза;
- ▶ следи как се използва бюджетът на ЕС, като упражнява контрол над Европейската комисия и всички институции на ЕС по отношение на техните разходи.

Европейският парламент е връзката на гражданите с решенията, които са от значение за тях. Той определя какво представлява Европейският съюз и как ще изглежда той в бъдеще. Младите хора трябва да използват правото си на глас, за да изберат най-предпочитаната от тях визия.

Европейският парламент непрекъснато придобива правомощия чрез поредица от изменения в европейските договори. През 2024 г. едно ново поколение млади хора ще има възможността да реши кой да ги представлява в Европейския парламент — шанс, който техните баби и дядовци не са имали, тъй като преките избори за ЕП са въведени едва през 1979 г. **През 2024 г. гражданите ще изберат 720 членове на ЕП, като всяка държава от ЕС ще бъде представена от най-малко 6 и най-много 96 членове.** Членовете от различни държави и политически партии сформират няколко политически групи, обединени от общи цели и визии за Европа.

Работата на Европейския парламент се разпределя всеки месец между Брюксел и Страсбург. Законодателните предложения на Европейската комисия се обсъждат първо от една от **20-те парламентарни комисии в Брюксел**. Тези комисии са съставени от малък брой членове на ЕП и всяка от тях работи по специфични теми и политики. Те разглеждат предложенията на Комисията, изменят ги и гласуват по тях. След това изменените предложения се обсъждат, изменят се отново и се гласуват от всички членове на ЕП по време на **пленарните заседания в Страсбург**.

При работата си членовете на ЕП трябва да спазват Кодекс на поведение, в който са определени водещите принципи за това как да вършат работата си безкористно, почтено, открито, усърдно, честно, отговорно и при зачитане на репутацията и престижа на Европейския парламент. Кодексът на поведение беше подсилен през 2023 г.

Бъдете член на ЕП

ВЪПРОСИ

- ▶ Членовете на Европейския парламент са граждани на ЕС като Вас, които се ангажират с оформянето на бъдещето на Съюза. Колко са членовете на ЕП от нашата страна? Какви лични качества трябва да притежават те, за да Ви представляват?
- ▶ Местата на членовете на Европейския парламент са разпределени по политически групи. Кои са тези групи и какво ги отличава една от друга (най-вече като идеи)?
- ▶ Как работят членовете на Европейския парламент? Как се осведомяват по всички теми, които трябва да обсъждат и гласуват?

ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ:

- ▶ [Поредицата от анимационни видеоматериали „Как работи“](#) дава информация за ЕС, включително отговори на въпроси като „Какви са правомощията на ЕС?“, „Какво прави председателят на Европейския парламент?“ или „Какво представлява дебатът за състоянието на Европейския съюз?“. (всяко от тях е с продължителност до една минута)
- ▶ [Бъдете член на ЕП](#) е изживяване във виртуалната реалност, което ще позволи на младите хора да се вживеят в ролята на евродепутат — от работата в техния офис до гласуването по време на пленарно заседание. (10 минути)
- ▶ [Опознайте Парламента в 360°](#) представлява виртуална обиколка на сградите на Парламента в Брюксел и Страсбург, по време на която младите хора ще се срещнат с членове на ЕП и ще научат повече за тяхната работа. (20 минути)
- ▶ [Виртуалният курс „Какво представлява Европейският парламент и как работи той?“](#) на платформата zaedpnoza.eu обяснява основните неща за ЕП и представя процеса за вземане на решения. (35 минути)
- ▶ [Европейският парламент в дати](#) показва постепенното превръщане на Парламента в ключов играч в процеса за вземане на решения в ЕС, като акцентира върху значими законодателни актове и предизвикателства. (15–30 минути)
- ▶ [Виртуалната ролева игра](#), предназначена за група от 12 до 40 играчи, дава възможност на младите хора да влязат в ролята на член на ЕП и да се запознаят с целия законодателен процес, и по-специално да открият как членовете на Европейския парламент си сътрудничат и постигат компромис. (90 минути)
- ▶ [Образователният инструмент „Европа в училище — Активни уроци за Европейския съюз“](#) също включва традиционна ролева игра, която ще превърне класната Ви стая в Европейския парламент. (60–120 минути)
- ▶ На уебсайта на Европейския парламент има [различни инструменти за сравняване на резултатите от изборите за Европейски парламент от 1979 г. насам](#), за изтегляне на данните и дори за формиране, чрез игра, на мнозинство в Парламента, след като бъдат оповестени резултатите от следващите избори.
- ▶ В [Дома на европейската история](#) можете да намерите редица образователни ресурси, които предоставят информация, отправят предизвикателства, подтикват към размисление и позволяват поставянето под въпрос и изучаването на влиятелната роля на историята в съвременния свят.

Достъп до всички ресурси

Програмата за училища – посланици на Европейския парламент (EPAS)

ПРОВЕРКА НА ЗНАНИЯТА

1. **Посочените по-долу четири града са седалищата на европейски институции, но официалното седалище на Европейския парламент е само в един от тях:**
  - a. в Брюксел, Белгия
  - b. в Страсбург, Франция
  - c. в Люксембург, Люксембург
  - d. във Франкфурт, Германия

2. **Колко членове на ЕП ще бъдат избрани през 2024 г.?**
  - a. 705
  - b. 751
  - c. 720
  - d. никое от посочените

3. **Какви са ролите на Европейския парламент?**
  - a. избира председателя на Европейската комисия
  - b. оформя и приема закони
  - c. взема решения относно бюджета на ЕС
  - d. всички от посочените

МОДУЛ 5 КАК ДА СТАНЕМ АКТИВНИ ЕВРОПЕЙСКИ ГРАЖДАНИ

EYE

Избори за Европейски парламент през 2024 г.

Гласуването на следващите европейски избори, които ще се проведат между 6 и 9 юни, може да бъде първата стъпка на младите хора към превръщането им в активни европейски граждани. За улеснение на процеса, те могат да получат информация, като:

- ▶ посетят уебсайта за изборите www.elections.europa.eu. Той предоставя информация за това кога и как да гласуват във всяка от държавите членки и дава възможност да се абонират за напомняне за гласуване;
- ▶ се присъединят към zaednoza.eu и получат достъп до:
  - информация за европейските избори и за това как могат да помогнат за нейното разпространение;
  - списък на дейностите и проявите, в които могат да участват; както и
  - учебни ресурси и обучение за това как да разпространяват информацията за изборите сред своите семейства, приятели и връстници.

Възможности за включване на младите хора в случващото се в ЕС

Демократичната ангажираност не спира с изборите. Тя продължава с процеса на вземане на решения през целия мандат на избраните представители. Тази ангажираност предполага **достатъчно доброто познаване на ситуацията**, за да се вземат информирани решения. Тя означава изразяването на мнения и след гласуването и се състои и в това **да се разпространява необходимата информация** и да се помага за **по-добрата осведоменост** относно въпроси, които засягат гражданите и тяхното бъдеще.

Има различни начини, по които младите хора могат да споделят своите идеи и да допринасят в дискусиите за бъдещето на Европа.

1. [EYE](#) (Срещата на европейската младеж) събира в Европейския парламент в Страсбург и онлайн **хиляди млади хора (на възраст между 16 и 30 години), за да споделят и доразвият своите идеи относно бъдещето на Европа**, като общуват помежду си, вдъхновяват се взаимно и обменят вижданията си с експерти, активисти, инфлуенсъри и лица, отговорни за вземането на решения. Идеите се събират на уебсайта youthideas.eu и по време на проявата и се обобщават в доклада за младежките идеи, който се предоставя на всички членове на Европейския парламент. Някои участници после могат да доразвият най-вдъхновяващите идеи и да ги представят директно на евродепутатите по време на изслушването във връзка със Срещата на европейската младеж.

2. Програмата „Евроскола“ в Страсбург обединява ученици на възраст поне 14 години от всичките 27 страни от ЕС, както и от страни кандидатки и от Обединеното кралство, за **да обсъждат, да дават мнението си, да преговарят, изменят, гласуват и в крайна сметка да приемат резолюции по действителни европейски въпроси**. Учениците получават възможността да се запознаят с работата на европейските институции, да обсъдят демокрацията, основните права и европейските ценности, а също така да изразят личното си мнение относно решения, взети на равнището на Европейския съюз.
3. Освен EYE (Срещата на европейската младеж) и „Евроскола“, Европейският парламент предоставя много други възможности на младите хора да бъдат активни. Можете да ги видите в Youth Hub. Youth Hub е съобразен изцяло с потребностите на младите хора — с филтри, чрез които ползвателите могат да конкретизират търсенето си и да намерят това, което им трябва: **като се започне с възможности да учат и откриват и се стигне до възможности за установяване на контакти и за провеждане на разисквания**.
4. На уебсайта Споделете мнението си Европейската комисия, като единствената институция на ЕС, която може да предлага нови закони на Европейския парламент и правителствата в ЕС, редовно търси **мнението на гражданите и заинтересованите страни, когато разработва политики и законодателни актове**.
5. Освен това гражданите могат да призовават Европейската комисия да предлага нови закони, като използват Европейската гражданска инициатива. Щом дадена инициатива достигне **един милион подписа**, гражданите имат възможността да я представят на публично изслушване в Европейския парламент. След това Комисията решава какви действия да предприеме.
6. След като даден европейски законодателен акт започне да се прилага, **гражданите могат също така да отправят петиции до Европейския парламент**, за да поискат текуща проверка на начина, по който се прилага съответното законодателство, и да измерват степента, в която европейските институции вземат предвид техните опасения. Това може да стане на уебпортала за петиции на Европейския парламент или на хартиен носител.
7. Освен това младите хора могат да участват в Диалога по въпросите на младежта в ЕС — механизъм, свързващ младите хора и лицата, отговорни за вземането на решения, който е част от **стратегията на ЕС за младежта**. До 2027 г. фокусът му ще бъде върху три основни области — **свързване, ангажиране и овластяване**. За участие се свържете с националните звена за контакт. Предложената идея може да бъде изложена в една от следващите резолюции на Съвета на Европейския съюз (представляващ правителствата на държавите от ЕС).

НАСОЧВАЩИ ВЪПРОСИ

- ▶ Имате идея за нова политика или мярка за целия ЕС. Как бихте могли да я представите на ЕС?
- ▶ Смятате, че европейското законодателство не е подходящо или не се прилага добре. Към кого можете да се обърнете, за да изразите опасенията си?
- ▶ Търсите начини за постоянно участие в дейността на Европейския парламент и за подкрепа на демокрацията. Какво предлага Парламентът на младите хора?

ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ:

- ▶ [Поредицата от анимационни видеоматериали „Как работи“](#) дава информация за ЕС, включително отговори на въпроси като „Как може да бъде чу гласът Ви?“ или „Как формирате институциите на ЕС?“. (с продължителност до една минута)
- ▶ [Youth Hub](#) е единен онлайн портал за всичко, което Европейският парламент предлага за младите хора.
- ▶ [Образователните материали „Демокрацията на ЕС в действие“](#) насърчават учениците да вземат активно участие по европейски въпроси посредством четири интерактивни урока относно демокрацията в ЕС и Европейската гражданска инициатива.
- ▶ [Европейският младежки портал](#) предлага информация (отнасяща се за отделните държави и за ЕС като цяло) за възможности и инициативи от интерес за младите хора, които живеят, учат и работят в ЕС.

Достъп до всички ресурси

ЕВРОСКОЛА

ПРОВЕРКА НА ЗНАНИЯТА

1. **Zaednoza.eu е платформа, на която хората могат:**

- a. да търсят стажове и работа
- b. да открият прояви и обучения в подкрепа на европейската демокрация
- c. да търсят финансиране за проекти, ръководени от млади хора
- d. да се срещат и свързват помежду си по време на пандемия

2. **Правото на петиция позволява на гражданите на ЕС и на пребиваващите в ЕС лица:**

- a. да представят жалба или забележка относно прилагането на правото на ЕС
- b. да поискат от Европейския парламент да заеме позиция по даден въпрос
- c. да вземат активно участие в разглеждането на тяхната петиция от съответната парламентарна комисия
- d. всички от посочените

3. **Младите европейски граждани могат:**

- a. да отправят искане до Европейската комисия да предложи нови закони
- b. да изразят мнението си за предвидено европейско законодателство
- c. да споделят своите идеи за бъдещето на Европа с членовете на Европейския парламент
- d. всички от посочените

МОДУЛ 6

МЛАДИТЕ ХОРА

В ДЕЙСТВИЕ

Европейска младежка награда „Карл Велики“

Целта на последния модул е да даде на младите хора **идеи за действия, които те могат да предприемат**, за да направят първата стъпка към това да станат активни граждани и да създадат промяната, която искат да видят.

Представените по-долу идеи са разделени в пет категории в зависимост от времето, което младите хора искат да отделят: 5, 15, 30, 60 минути или повече.

Local EYES

За 5 минути

- ▶ **да последват Европейския парламент в любимата си социална мрежа.** Европейският парламент има профили във Facebook, Flickr, Instagram, LinkedIn, Reddit, Spotify, X и YouTube;
- ▶ **да ретуитнат, да споделят в своя история или да харесат и коментират публикации на Европейския парламент.** Като споделят постове в социалните мрежи, младите хора ще помогнат на приятелите и другите си контакти в тези мрежи да видят за какво се бори Парламентът и да вземат информирано решение на европейските избори през 2024 г.;
- ▶ **да създадат да създадат story (история)/пост за европейските избори през 2024 г. с призив за гласуване.** Може просто да съобщят, че следващата година ще има избори, като посочат датите (6–9 юни 2024 г.) или обърнат внимание на конкретна област, в която ЕС следва (да продължи) да предприема действия през следващите пет години;
- ▶ **да се регистрират на [уебсайта за европейските избори](#),** за да получат напомнания за гласуване и да са сигурни, че няма да забравят да използват правото си на глас;

- ▶ **да се регистрират** на zaednoza.eu и да поканят трима души, които познават, да направят същото;
- ▶ **да поставят европейското знаме** на видно място;
- ▶ да помолят училището да **закачи предизборни плакати** на таблата за съобщения.

zaednoza.eu

За 15 минути

- ▶ Организирайте **неочаквано посещение** на учениците в друг клас. Целта на това 15-минутно посещение е да се повиши осведомеността на другите ученици относно европейските изборите и да им се посочат 2—3 причини да гласуват и/или да насърчат своите приятели и семейства да гласуват. Въпреки че посещението трябва да се организира предварително с преподавателя, чийто час ще прекъснете този ден, елементът на изненада е това, което ще направи презентациите по-въздействащи!
- ▶ **Нека направят онлайн тестовите** за Европейския парламент:
  - [Образователният инструмент „Europe@school — Активни уроци за Европейския съюз“](#) включва и онлайн викторина с 12 въпроса (2020 г.)
  - [Колко добре познавате единния пазар?](#) (2022 г.)
  - [Какво знаете за защитата на правата на човека от ЕС?](#) (2020 г.)
- ▶ **Нека съставят викторина** с въпроси за ЕС в любимата си онлайн платформа и я изпратят на приятелите и семействата си с хаштаг **#EUelections2024** за да проверят знанията им за ЕС. В идеалния случай викторината трябва да завършва с призив за гласуване.

За 30 минути

- ▶ **Нека прегледат веднъж седмично** [раздела за новини на уебсайта на Европейския парламент](#), за да научат по какво е работил **Европейският парламент** през тази седмица. Нека изберат една тема и задълбочат познанията си по нея. После нека я обяснят на приятел или на член на семейството си.
- ▶ **Нека посетят уебсайта на членовете на ЕП** от Вашия регион и разберат по какво са работили през последната седмица. Ако имат въпрос за дейността им, нека им изпратят имейл.

За час или повече

- ▶ В случай че младите хора знаят организации на гражданското общество, онлайн инфлуенсъри или частни организации, които биха могли да помогнат за официалната предизборна кампания за европейските избори през 2024 г., те може:
  - да се свържат с тях и да разберат дали биха искали да допринесат за защитата на европейската демокрация;
  - да ги поканят да се регистрират на zaednoza.eu;
  - да се свържат с Европейския парламент на адрес youth@europarl.europa.eu.
- ▶ Ако са в Брюксел, може да **посетят информационния център (Info Hub) на Европейския парламент**. Това ново пространство предлага множество ресурси и интерактивни дейности, които да предизвикат любопитството на посетителите: от научноизследователски материали със свободен достъп до специализирани информационни сесии, разговори и прояви по актуални теми, както и съвсем нов маршрут „Изборно преживяване“, които помагат на гражданите да вземат информирано решение въз основа на това какво прави Европа за тях.

- ▶ Нека направят заявка за провеждане на [младежка беседа онлайн](#) в училището, за да имат възможност да научат повече за правомощията, ролята и дейностите на Европейския парламент с 60-минутна онлайн презентация и сесия за въпроси и отговори, адаптирани към интересите на групата.

Посетете Европейския Парламент

За ден или повече

Нека посетят Европейския парламент. Посетителите имат голям избор от безплатни възможности, някои от които всеки ден от седмицата.

В Брюксел и в Страсбург

- ▶ **Посещение в Европейския парламент.** На уебсайта [VisitEP](#) може да се резервират индивидуални или групови посещения. Посещението в пленарната зала — сърцето на европейската демокрация — често оставя силно впечатление у посетителите! Резервирането на едночасова презентация и сесия с въпроси и отговори с професионален лектор на всички 24 официални езика е уникална възможност за младите хора да се доближат до европейския процес на вземане на решения.
- ▶ **Посещение в Парламентарииума** — интерактивен и модерен музей за всички възрасти, посветен на европейската демокрация. Над 2 милиона граждани вече са го посетили!

В Брюксел и онлайн

- ▶ **Посещение в Дома на европейската история**, който се намира в Брюксел и отвежда посетителите на пътешествие през миналото на Европа. Как стигнахме тук? Какво означаваше всичко това? Посетителите от чужбина могат да разгледат музея онлайн и да направят безплатна [виртуална обиколка](#).

Другаде в Европейския съюз

- ▶ Ако не могат да отидат в Брюксел или Страсбург, те могат да посетят център [Europa Experience](#) в най-близката до тях столица на държава от ЕС. **Europa Experience е мултимедийно пространство** с интерактивни инструменти, които предлагат на посетителите пряк и вълнуващ поглед върху начина, по който работи Европейският парламент, за да се справи с най-важните актуални предизвикателства.
- ▶ **Бюрата за връзка на Европейския парламент** във Вашата страна работят в тясно сътрудничество с преподавателската общност. Те също така ръководят и [програмата „Училища – посланици на Европейския парламент“](#), която е разработена за средните училища.

Целта на настоящите образователни материали е да осигурят лесен достъп до ресурси, които да Ви помогнат да обясните на младите хора ползите от Европейския съюз, ролята на Европейския парламент, както и това колко е важно да се гласува.

Ресурсите може да се комбинират по различни начини, така че да дадат свобода на младите хора да се изкажат, да представят идея или да зададат въпрос по отношение на европейските избори.

Регистрирайте се сега, за да получите напомнания за гласуване и да сте сигурни, че няма да забравите да гласувате.

**Европейски
парламент**